

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Adami Contzen E Societate Iesv, SS. Theol. Doct.
Commentaria In Qvatvor Sancta Iesv Christi Evangelia**

Contzen, Adam

Coloniæ Agrippinæ, M.DC.XXVI

Cur harum regionum Tetarchas numerat?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-83011](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-83011)

VERSUS I.

Anno autem quintodecimo imperij Tiberij Caesaris, procurante Pontio Pilato Iudaeam, tetrarcha autem Galilaeae Herode, Philippo autem fratre eius tetrarcha Iturae & Trachonitidis regionis, & Lysania Abilinae tetrarcha.

QUESTIO I.

Quando Iohannes predicare incepit?

Tempus predicationis.

§. 1. Describit tempus initae predicationis Evangelij, per magistratus civiles & Ecclesiasticos; ac primo quidem, imperante Tiberio. Eodem verbo Caesaris & Pilati exponit: Latinis minus conuenit vera dictio, itaque diuerso modo vertunt.

Syrus Tiberij Imperium & Pilati praefecturam distinxit. Illud vocat regnum מלכותא מלכותא malchuta. hoc vero תְּרַרְחָוֹתָא תְּרַרְחָוֹתָא Higmanutha. praefidarum ducatum.

Noster vertit, procurante, ita tamen procurator fuit, vt etiam gubernaret. Fuisse sub Syriae praefide, constat ex Iosepho lib. 18. cap. 1. Vbi accusatus apud Valerium praefidem Romam mittitur causam dicturus.

§. 2. De Tiberio etiam idcirco erat apud Christianos iucundius, quod in Deos Christum referre statuit: Tertull. Apol. cap. 6. Tiberius ergo, cuius tempore nomen Christianum in saeculum introiit, annunciarum sibi ex Syria Palaestina, quod illis veritatem illius diuinitatis reuelauerat, detulit ad senatum cum prerogatiua suffragij sui. Senatus quia non in se probauerat, respuit. Caesar in sententia mansit, comminatus periculum accusatoribus Christianorum. Fuisse autem rem notam constat ex eiusdem libri cap. 21. Sed quoniam ad idem antiquissimis Iudaeorum instrumentis scitam istam esse sussultam, quam aliquanto nouellam, vt Tiberianis temporis plerique sciunt, profitentibus vobis quoque fortasse: an hoc nomine de statu eius retractetur, quasi sub umbraculo insignissima religionis, certalicensia aliquid, & propria praesumptionis abscondat: Vel quia praetertatem, neque de victis exceptionibus, neque de solemnitatibus dierum, neque de ipso signaculo corporis, neque de consortio nominis cum Iudaeis agimus, quod vtiq; oportet, sicidem Deo mancipemur: Sed & vulgus iam scit Christum, vt aliquem hominum, qualem Iudaei inuenerunt, quo facilius quis nos hominis cultores existimauerit. Verum neque de Christo erubescimus, quum sub nomine eius deputari & damnari iuuat, neque de Deo aliter praesumimus. Necessesse est igitur pauca de Christo, vt de Deo totum.

Tiberius Christum Deum iudicauit.

Christus Deus.

Vnus Christus non duo.

§. 3. Tertullianus l. 4. aduers. Marcionem, ostendit duos Christos non esse. Constituit Marcion alium esse Christum, qui Tiberianis temporibus a Deo quodam ignoto reuelatus sit in salutem omnium gentium: alium qui a Deo creatore in resurrectionem Iudaici status sit destinatus, quandoque venturus. Inter hos magnam & omnem differentiam scindit, quantam inter iustum & bonum, quantam inter legem & Euangelium, quantam inter Iudaismum & Christianismum. Hinc erit & nostra praescriptio, qua designamus nihil Christo Dei alterius commune esse debere cum creatore. Caterum creatoris pronunciarum si administrauerit dispositiones eius si impleuerit Prophecias eius, si adiuuerit leges eius, si representauerit promissiones eius, si restituerit virtutes eius, si sententias reformauerit, si mores, si proprietates expresserit. Huius pacti & huius praescripti, quae se Lector meminere vbiq; & incipe re-

cognoscere aut Marcionis Christum, aut creatoris. Anno quintodecimo principatus Tiberiani, proponit, Deum descendisse in ciuitatem Galilaeae Capharnaum, vtiq; de caelo creatore, in quod de seito ante descenderat. Et quid ergo ordinis fuerat, vt Christus prius de caelo suo in creatoris descendens describeretur? Cur & illa creaturae narrationis, deficientis in mendacio semper? Plane sensu scilicet dicta sint, per quae iam alibi retractauimus: An descendens per creatorem, & quidem aduersus ipsum potuerit ab eo admitti, & inde tramitti in terram aequae ipsius. Nunc autem & reliquum ordinem descensionis exoptulo, tenens illum descendisse. Viderit enim sicubi apparuisse positum est. Apparere subitae inopinatio, sapit conspectum, qui semel impigerit oculos in illud, quod sine mora apparuit. Descendisse autem, dum ait, viderit & subit oculos; de facto etiam ordinem facit. Atque ita cogit exire, quali habitu, quali suggestu, quoniam impetu vel temperamento, etiam quo in tempore diei noctisque descenderit. Praeterea quis viderit descendente, quis retulerit, quis assentauerit, rem vtiq; nec asseueranti facile credendam. Indignum denique vt Romulus quidem ascensus suis caelum haberet Ereculum affirmatorem; Christus vero descensus de caelo sui, non inuenerit annunciatorem; quasi non sic & ille ascendens iisdem mendacij scatis, sicut & iste descendit.

§. 4. Natales Christi ex regno Herodis signant, & Augusti imperio, plures nro pro Herode nominat. Herodis Iudaea enim in formam prouinciae redacta praefidem habuit, & tres praeterea in parte Dominos. Qui praetantideo in nauitate Augustum omisum, quod Iudaea proprium regem haberet, Herodem; non aduertunt, mox c. 2. initio mentionem edicti Augustalis facti quo indicatur, maiorem fuisse Augusti Caesaris in Iudaea, quam ipsius Herodis potestatem.

Summum igitur & subordinatos magistratos recesset. Regnavit Tiberius annis viginti duobus & dimidio. Imperium Tiberii summam vocat imperatoriam, scilicet ἀνοικετοκρατία imperatoriam. Tiberius Nero piugnis, gener & Successor Octauiani fuit.

QUESTIO II.

Quis Pilatus.

§. 1. Praeserat, seu ἡγεμὼν Iudaeorum, Praefidum Archelaei relegati facultates in fiseum redegit, quo praefide primum Iudaea Prouincia Syriae accensa est. Ioseph. l. 17. antiq. c. vii. & l. 18. c. i. & 3. inde secuti Coponius, M. Ambuius Annus Rufus, Valerius Gratus, Pontius Pilatus. Quamuis aliqui ex his Syriae Praefides fuerint. Verum Pilatus sub Syriae praefide Iudaeam procurabat. Iosephus praefectura Pilati decennium tribuit, quod Tiberio morte finit. Decimus igitur annus Pilati in annum 22. Tiberii incidit, ac proinde primus in duodecimum, denique quartus in decimum quintum, aut decimum quartum. Mors autem Christi Tiberii decimo octauo, Pilati sexto vel septimo contigit, prout anni incipientes concurrunt. Iosephus l. 18. antiq. c. 3. Tiberium ait duodecimo anno reuocasse Valerium Gratum, & misisse Pilatum in Iudaeam cuius anno vt dixi quarto, Iohannis & Christi predicationem inchoant.

De moribus Pilati dictum Matthaei 27.

QUESTIO III.

Cur harum regionum Tetrarches numerat?

§. 1. Origenes ideo feri ait, quod ex illis regionibus multis ad fidem venerint. Vera causa duae sunt, & literalis, vt Lucas Iudaicae Reipublicae formam, diuisionem, & seruitutem, in qua erat, cum Saluator aduenit, ostenderet. Prouincia enim quas nominat, sub

sub Herodis regno fuerant, & Iudæa attributa. At
tam Tiberius crudelitatis immensa fenex imperat.
Palaus praesidium pacissimus, inuictissimus, Ieroso-
lymam & iudæam, Philippus Iudæam, & Trachonidem,
Lyfania Abilenem sub iugo tenent. Et omnes tamen
municipia erant, non modo Imperatorum, sed liber-
torum etiam illius, nedum praesidium & procurato-
rum.

§. 2. Tetrachæ erant precariae & limitatae pote-
statis, de qua potestate & dignitate à me actum est l. 7.
Politicoꝝ c. 21. §. 16.

§. 3. Græce τετραρχία, Tetrarcham agente,
Archelaus Ethnarcha à Cæsare vocatus est, sic paula-
tim & nomen & potestatem minuebat, vt Romani
seruitij capaces redderet. Simili stratagemate vetu-
stiores vsi sunt. Nam ijdem Romani Macedonia im-
perium quadripartitum fecerunt, vt debilitarent. Te-
trarcha à Syro vocatur טטריאריא caput seu prin-
cipis quartæ partis.

§. 4. Iudæa eodem pene loco erat, à Iether If-
maelis filio dicta est Gen. 25. & 1. par. 5. 19. Hanc olim
rex Iudæoꝝ Aristobulus Iudæa adiecit Ioseph. l.
3. de bello Iudaico c. 2. A fonte Iordanis incipit, vbi
Panaes siue Cælarca Philippi, & occidentem versus
menditur ad fines vsque Sidonios, Tyriosque.

QVÆSTIO IV.

Quis Lyfania?

§. 1. BEda & Euthymius Herodis filijs accensent, &
partione regni paterei donatum putant: cum
filijsem Herodis nominatur. Verum Iosephus tres
dixit Herodis filios agnoscit, Herodem, Philip-
pam, Archelaum qui hoc tempore superessent. Lyfa-
nias alius fuit, Ptolomæi Mennæi filius, quem Anto-
nius occidit, eius filium arbitratu Maldonatus. Ge-
nebrardus eundem principatum Chalcidis & Aby-
lenes putauit. Lyfania ex Dynastis Chalcidis. Iof. l.
11. c. 5. à Zenodoro eius ditionem cõductam esse tra-
dit, erat vt dixi inter Libanum & Antilibanum. Caius
Caligula Lyfania tetrarchiâ & Philippi Agrippæ do-
nauit. Ioseph. l. 18. ant. c. 8. Claudius quoque vt idem l.
9. c. 4. alteri donauit.

Theophylactus etiam Lyfania à filijs Herodis
non distinguit, dicit enim, filijs Herodis Tetrarchias
tenentibus. Itaque vel ideo hoc dicit quod ille Hero-
dis filius, vel quod Abylene ad Herodem pertinue-
rit.

QVÆSTIO V.

Qua Abylina?

§. 1. AByla, Lyfanium etiam vocata est. Ptolomæo
est vrbis Syriæ caua seu Cælesyriæ, ita est apud
Ptolomæum tab. 4. Afriæ. longitudinis gradu 68. min.
45. Latitudinis 33. min. 20. Itaque occidentalior, &
Borealior erat Damasco, trans Libanum posita con-
sentit Plinius. Stephanus aliam Abylam ponit ad Ior-
danem, sed eam vocat Ptolomæus Abidam, nisi in
hoc vel illo sit error aliquis. Sed & Iosepho vrbis est
ad Iordanem. Plinius l. 5. cap. 18. Vnam ex sex Tetrar-
chijs ait, quæ Decapoli in cingunt. Iungitur ei latere Sy-
ria Decapolytana regio, à numero oppidorum, in quo non om-
nes eadem obseruant. Plurimi tamen Damascum & Opaton
vrbes ante Chrysoꝝ boea, fertilem Philadelphiam, Rapha-
nam, omnia in Arabiam recedentia. Scythopolin, antea Ny-
sam, à Libero patre, sepulta nutrice ibi, Scyribus deductis. Gad-
lara Hieroniace præfluente, & iam dictum Hippon Dion,
Pellam aquæ diuitem, Galasam, Chanatham. Intercursant
cinguntque hæc vrbes tetrarchia, regionum instar singula, &

in regna contribuuntur, Trachonitis, Panias, in qua Cæsarea
cum supra dicto, Abila, Arca, Ampeloesia, Caba.

Cum igitur duæ sint Abilæ, & regio Abilene. Vtra
fit de qua Euangelista loquitur, incertum est. Pro ea
quæ ad Iordanem ponitur, ratio historiae facit. Nam
partem Iudææ esse oportet; Curenim Euangelista ex-
terum Tetrarcham nominaret? Quid Abilenæ illi
quæ supra Damascum est, cum regno Herodis & Iu-
dæa. E contrario vt illa sit, mouet, quod est in tabulis
Ptolomæi Abylam vt dubium non sit eam esse, in
qua Lyfania regnauit. Imo, non vocat eam Pto-
lomæus Lyfanium, sed Abylam cognomine Lyfanijs,
Hanc esse scriptura cogit credere, cur eam nominet,
incertum est.

QVÆSTIO VI.

Qua Trachonitis?

§. 1. I Ta dicta ab asperitate montium, colliumque. Trachoni-
Trans Iordanem erat, & à fontibus eius vsq; la-
cum Tiberiadis protenditur. Hanc cum Iudæa, Auri-
niride, Paneade, Baranæa, Cæsar Herodi donauit,
postquam ille Cæsaream Palæstinæ in illius hono-
rem extruxit. Iosephus l. 14. antiq. cap. 13. Has omnes
Philippus tenuit regiones, & Cæsaream Philippi præ-
cipue excoluit.

Cum autem τραχωνίτις ab asperitate Græcis dica-
tur, non est dubium aliud olim nomen fuisse gentem
ab Aram filio Cis ait Hieron. Ab Antilibano ad lacû
Tiberiadis protenditur. Syrus vocat טרעאנא Tracanna
retento Græco nomine.

Non pertinet huc τραχωνίτις quo est Isauriæ, vel pars
Ciliciæ extra Taurum, de qua Strab. l. 14. Vnde & po-
puli Tracheotes dicuntur. Trachina & Traciana An-
xur dictum, est & Trachin in Phthiotide Plin. l. 4. c. 8.

VERSUS 2.

Sub principibus sacerdotum Anna &
Caipha: factum est verbum Do-
mini super Ioannem filium Za-
charia in deserto.

QVÆSTIO I.

Quomodo Annas & Caiphas sacerdotum
principes?

§. 1. NOn erant duo summi apud Iudæos pontifi-
ces: nullum enim exemplum dari potest. V-
nus alteri substitui poterat.

§. 2. Hinc variæ expositiones. Prima, prædicatio-
nem Christi & Ioannis sub vno cæpisse, sub alio con-
tinuatam. Id refutat Ioseph. l. 18. Nam Caiphas à Va-
lerio Grato factus sacerdos, toto Pilati tempore fere
permanit. Euthymius ait Annæ senis Caiphæ fuisse
adiutorem. Alij Caiphæ fuisse sacerdotem summum,
sed Annæ vt locero, & qui fuerat sacerdos, nomen ho-
noris causa tribui. Verum eodem modo alios nomi-
nare oportuisset, quos Gratus deposuit. Responderi
posset, Eos iam defunctos, aut renunciasse: Annam
minime.

Maldonatus noster alternis annis administrasse
putat, ex Ioan. 11. 49. 51. & 18. 13. Baronius id fieri po-
tuisse negat, nam sic non potuisset sub vtroque inci-
pere. Non incommode responderit, vtrumque no-
minari, quod sub vno inceptum Pontificatum admi-
nistrante, altero iam designato, & certo successore.
Baronius vult, Annam fuisse præsidem concilij Zane-
drin,

Handwritten notes in red ink, including the word "Tarracina" and other illegible characters.